

Georgië

Toen ik gisteren genoot van de prachtige mannenstemmen van een Georgisch koor, schoot mij weer een belevenis te binnen van de grote Texelreis naar dat land.

Ik was 11 jaar toen de Russenopstand op Texel begon. Wij woonden net ten zuiden van de Ruigedijk. Bij ons liep het oude dijkje dwars over het erf. Voor de opstand liepen daar vaak Duitse soldaten op weg naar het vliegveld. Ze zongen prachtige liederen.

Toen de Russen aan het verliezen waren, lagen er enkele Georgiërs naast de boerderij verstopt in het land. Mijn moeder zette 's avonds een pan met eten buiten de deur. 's Morgens stond deze weer leeg op de stoep. Op Vredestein, de boerderij naast ons, waar Ome Nanning met zijn gezin woonde, speelden wij altijd op het besloten erf. Ria, mijn nichtje en ik, hoorden stemmen achter de aardappelkisten. Wij slopen er heen en ontdekten drie gewonde Russen en een dokter. 'Je praat nergens over', zei vader. Nou dat wisten wij inmiddels wel.

Ongeveer 40 jaar later ging ik met mijn dochter van 20 jaar mee naar Georgië met zo'n tweehonderd Texelaars. Ik had twee foto's van Waal en Burgerhuis en Vredestein mee genomen, om te vertonen, met foto's van de bewoners, om misschien herkenning te geven aan de oud strijders. Daar was geen enkele gelegenheid voor. Verschillende boerinnen die geholpen hadden, werden ook niet gezien.

En een groep hotemetoten die allemaal deze opstand niet mee hadden gemaakt, kreeg privileges. Bijvoorbeeld eten bij Artemitse.

Maria de Graaf, van "Harry", zei: 'Als je die foto's nu eens op de zijtafel in de eetzaal van het hotel neerlegt, zie iemand ze misschien wel.'

Wij gingen met bussen naar de geboorteplaats van Stalin. Onderweg werden wij tegengehouden door bergbewoners die vroegen of wij een paar oud-strijders wilden begroeten, die te krakkemikkig waren om zelf te reizen. Over ongebaande wegen kwamen wij in een oud dorpje met een kerk uit 1200. Het hele dorp verwachtte ons. Er werd voor ons gedanst, gezongen. En we kregen allemaal een zelfgemaakt schaalpje met daarin hun eigen gemaakte wijn. Ik stond naast Janny Craanen, 'Kunnen wij ook niet iets zingen,' vroeg ik haar. 'Wat dan?' 'Waar de blanke top der duinen,' dat kent iedereen. Als je het drie keer zingt, want iedereen kent het eerste lied, dan lijkt het nog wat. Ze verstaan het toch niet.'

Zo gezegd, zo gedaan. Het was een heel mooie belevenis. We kwamen daardoor vier uur achter op schema. Ik miste daardoor mijn afspraak met een Georgiër waar ik mee uit eten zou, samen met een verslaggeefster van het NRC, die Russisch sprak. Hij heeft vier uur voor het hotel staan wachten, vertelde Maria de Graaf die thuis was gebleven. Jammer. Maar er waren twee vrouwen uit de bergen gekomen met een oude strijder. Twee dagen lopen. En die herkenden de foto's. Ik kreeg presentjes van ze en werd een VIP figuur. Ik mocht eten met nog twee medereizigers bij Artemitse. Mijn dochter was met alle jonge mensen die mee waren, activiteiten met de jonge kinderen van de oud-strijders aan het ontwikkelen. Jonge Willem van der Vis die geschiedenis studeerde, kwam tot de ontdekking dat er niet een bij was ouder dan 20 jaar. Conclusie dat ze 20 jaar vast hadden gezeten. Want het was 40 jaar na de bevrijding. Daar werd niet over gesproken. Kees Alkema en Jaap Barendrecht gingen met mij mee. Alle mannen kregen een presentje, de vrouwen kregen niets. Enfin, wij zaten en er waren ook een stuk of vier oud-strijders. Er werd gezongen en gelachen. Ineens gingen de oud-strijders een melodie neuriën. Dat herkenden wij als het liedje 'Er was er eens een cowboy vol levenslust en vuur.' Refrein 'Oude taaie, jipie jipie

jee.' Wij gingen het zingen en bij het refrein zongen deze mannen vol overgave mee en de tranen stroomden over hun gezicht. Wat een ontroering.

Toen wij teruggingen stonden er heel veel oud-strijders ons vaarwel toe te wensen. Ik stelde in mijn onnozelheid voor laten we nog één keer 'Er was er eens een cowboy' zingen. Ik werd met afschuw bekeken bij zo'n ordinaar voorstel. Wisten zij veel.

*Akkie v.d. Kerkhof – Kikkert
Maart 201*